

Dil ve Konuşma Bozukluğu Nedir?

Dil ile konuşmayla ilgili bozukluklar birbirinden farklıdır. Bir kişi diğerini anlamakta güçlük çekiyorsa bu **dil bozukluğudur.**

Eğer bir kişi konuşma seslerini düzgün veya akıcı telaffuz edemiyorsa konuşması akıcı değilse ya da sesiyle bir problemi varsa bu **konuşma bozukluğudur.**

İLETİŞİM YETERSİZLİĞİNİN TÜRLERİ

Afazi(Söz Yitimi)

Beyin hasarına bağlı iletişim bozukluğudur. Birincil duygusal sorunlar (işitme, görme vb. ile) zihin engeli ya da psikiyatrik sorunlara bağlı iletişim yetersizlikleri bu kümenin dışındadır.

Klinik Özellikleri:

- -Genel olarak dili anlama ve kullanma becerisinde tam ya da kısmi hasardan söz edilmektedir.
- -Genellikle sonraki dönemlerde ortaya çıkmakta fakat dil gelişiminde gecikme ya da sorun olan çocuklarda da gözlenebilir

Tanılanması

Bu tip bireylerin ilk tanısı tıp doktorları tarafından konulur. Kişinin durumuna yönelik kararları birinci derecede bir tıp uzmanı verir.

Sağaltımı(tedavisi)

Kişinin genel sağlık durumunun iyileştirilmesinin yanı sıra dil ve konuşma terapisi de planlanmalıdır.

AGNOZİ

Tanınan varlıklara ilişkin duyusal bilgileri anlamlandıramamak.

Klinik Özellikleri:

Uyaranların farkına varamama

Farklı uyaranların farklarını
kestiremememe

Uyaran farklılıkları ile anlam arasındaki ilişkiyi kurmada zorluk.

Tedavi:

Tedavisinde amaç; algının geliştirilmesi ve genelleştirilmesidir.

ANATRTRİ –DİZARTRİ (Söyleniş Bozukluğu)

Anatrtri

Beyin hasarı ya da sesletim kaslarını kontrol eden çevresel sinirlerin zarar görmesi sonucunda ortaya çıkan artikülasyon sorunu.

Tanılanması

Kişinin bağımsız oral motor hareketleri ve konuşmaya yönelik sesletim hareketleri terapinin planlanması bakımından önem taşır.

DİZARTRİ:

Merkezi ya da çevresel sinir sisteminin hasara uğraması sonucunda ortaya çıkan çeşitli motor konuşma sorunlarıdır.

Apraksi / Dispraksi (İşlev bozukluğu)

Beyinden gelen mesajın konuşma kaslarına doğru şekilde iletilememesi sonucunda ortaya çıkan motor bir konuşma bozukluğudur.

Bu durum kasların yetersizliğinden değil, beynin konuşma eylemi için gereken konuşma organların (dudak, çene, dil gibi) hareket ettirme konusunda sorun yaşamamasından kaynaklanmaktadır.

Apraksi görülen çocuklarda sesleri, heceleri ve kelimeleri söylemede sorunlar görülmektedir. Çocuk ne demek istediğini bilse de bu sorun yüzünden kendisini ifade etmekte zorluk çekmektedir.

Konuşma apraksisinde belirtiler

Dil gelişiminde gecikme gözlenebilir.

- ✓ Söylenen sözcük uzadıkça yapılan hatalar artar.
- ✓ Yapılan sesletim hataları tutarsızdır.
- ✓ Anlama becerisi sözel ifade etme becerisinden daha iyidir.
- ✓ Çocuk hatanın farkında olduğu için sözcüğü tekrar ederek düzeltmeye çabalar.
- ✓ Sesleri ve heceleri doğru dizine koymada sorun yaşanır.
- ✓ Sesler arasında uzun duraklamalar görülebilir.

Artikölasyon Bozukluğu

Artükölasyon konuşma seslerinin üretiminin motor hareketlerini içerir. Artikölasyon sorunları, çocuğun belirli sesleri üretmekte güçlük çekmesi veya sesleri yanlış üretmesidir.

Örneğin kitap yerine kipat demesi gibi.

ARTİKÜLASYON BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLAR NASIL TANINIR:

Çocuk ana dilinin bağımsız veya bileşik sesleri doğru ve anlaşılır şekilde çıkaramıyorsa ve çıkardığı sesler aynı yaş grubundaki çocukların çıkarması gereken seslerden farklılık gösteriyorsa, o çocukta artikülasyon var demektir .

FONOLOJİK (SES BİLGİSEL) BOZUKLUKLAR

Fonoloji Nedir?

Fonoloji, bir dilde kullanılan konuşma sesleri ve bu seslerin birleştirilmesiyle ilgili kuralları içerir.

Dildeki en küçük ses birimlerine fonem adı verilir.

Fonolojik bozukluğu olan çocuklarda çeşitli konuşma seslerinin yer değiştirilmesi, düşürülmesi sözcük öbeklerinin karışması ya da hatalı kullanımı görülmektedir.

Örneğin; ayakkabı/aypkarı kitap/kipat kamyon/kaymon.

Gecikmiř Konuşma Nedir?

Geliřim dönemlerine göre çocuğun ilk kelimeyi 12-18 ay arasında, ilk cümleyi 32. ayda söylemesi beklenir.

Konuşma ęrenmenin yanında olgunlaşmayı da içerir. Örneğin 24. ayda ünlü seslerin tamamının, 4.yılda ünsüz seslerin tamamının çıkması gerekir.

***Nedenleri arasında zor doğum, bozuk beden sağlığı, alt ve üst solunum yolu rahatsızlıkları, orta kulak iltihabı, iç salgı bezlerinin yetersizliği, uygun olamayan evre koşulları, uyaran azlığı, anne babaların hatalı tutumları, duygusal bozukluklar ve genetik olarak sayılabilir.